

Samoobsluha v pôrodni

Akonáhle majú dojčiacie prasnice ešte hlad alebo chuť, samé si povedia, aby dostali pridané. Táto filozofia je základom novej technológie MamaDos od firmy SCHAUER, ktorú ako prvá v Českej republike využíva od konca roku 2018 Agra Řisuty, s. r. o. V stredisku Drnek ju inštalovala třeboňská spoločnosť AGRICO, ktorá rakúsku firmu zastupuje na českom trhu. Po ročnej prevádzke sme sa prišli spýtať na prvé skúsenosti.

Pavel Vicenec.

Technológia MamaDos je určená dojčiacim prasniciam. Prvé tri dni má prasnica dostatok mlieka pre všetky ciciaky, postupne však u nej začína jeho produkcia klesať, pritom rastúce ciciaky ho požadujú čím ďalej viac. Aby sa tento stav neodrážal v zlej kondícii prasníc, je potrebné ich kŕmnu dávku postupne zvyšovať. A to MamaDos dokáže. Každá prasnica si sama reguluje množstvo krmiva fuknutím do nerezovej sondy, ktorá je umiestnená vo zvode dávkovača krmiva do žlabu. Denňú dávku určuje počítač na základe kŕmnej krivky pridelenej jednotlivkej prasnici podľa kondície alebo počtu narodených prasiatok.

S modernizáciou aj repopulácia

Spoločnosť Agra Řisuty chová v súčasnosti približne 200 prasníc s priemernou ročnou úžitkovosťou 29,5 odstavičiat a 1 700 ošípaných vo výkrme. Za rok dodá na bitúnky okolo 5 000 jatčných zvierat, čo v živej hmotnosti predstavuje približne 560 ton. Základom chovu prasiat je uzavretý

obrat stáda a výrazný tlak na biosekuritu a pohodu zvierat. Pôrodná s odchovom sa nachádzajú v stredisku Drnek, výkrm je situovaný na strediskách Malíkovice a Ledce, čo sice spôsobuje menšie problémy s presunom zvierat, ale vzhľadom k zásadám biosekurity je tento stav ideálny. Cudzie autá jazdia pre jatočné zvieratá len na dve strediská, k prasniciam a prasiatkam sa vôbec nedostanú. S ohľadom na welfare sa prasnice chovajú na hlbokjej podstielke v skupinových boxoch a na odchove je v jednom boxe menej prasiatok ako je doporučená plocha na jedno prasiatko.

„S modernizáciou pôrodne prasníc a erosentra v roku 2008 bola spojená repopulácia základného stáda prasníc,“ povedal pre týždenník Zemědělec Pavel Vicenec, vedúci živočíšnej výroby. „Zakupili sme 200 prasníciek od firmy CBS – Czech Breeding Services, ktorých zvieratá sú šľachtené v rámci národného šľachtiteľského programu. Vedeli sme, že s pôvodným zdravotným stavom prasníc by sme neboli ani v moderných maštaliach konkuren-

cieschopní. Druhá vlna modernizácie prebehla v roku 2016, keď sme odchovňu prasiat v inom objekte so starou nefungujúcou technológiou nahradili odchovňou prístavenou k maštali s prasniciami. Kapacita novej maštale je 1 050 odstavičiat. A v roku 2018 sme do pôrodne nainštalovali automatický kŕmny systém MamaDos. Modernizácia maštale, pri ktorej dlhodobu spolupracujeme s firmou AGRICO pre jej spoľahlivosť a návaznosť jednotlivých technológií, bola spolufinancovaná Európskou úniou.“

Pôvodný stav už nevyhovoval

Kŕmenie prasných prasníc na hlbokjej podstielke zabezpečujú dve kŕmne stanice Compident od firmy Schauer riadené počítačom. S ohľadom na menšiu investičnú náročnosť zvolili v Řisutoch v pôrodni jednoduchú technológiu suchého kŕmenia prostredníctvom

Pri systéme MamaDos si každá prasnica sama reguluje množstvo krmiva fuknutím do nerezovej sondy, ktorá je umiestnená na zvode dávkovača krmiva do koryta.

Potvrdené prínosy technológie MamaDos

Spoločnosť Agra Řisuty využíva od minulej jesene pri dojčiacich prasniciach novú technológiu MamaDos. Ako prasiatka rastú zvyšuje sa automaticky kŕmna dávka a počet kŕmení dojčiacim prasniciam, pričom o jednotlivé porcie v rámci jedného kŕmenia si musia prasnice povedať samé. Prvotným cieľom tejto investície bolo uľahčiť prácu ošetrovateľom a udržať u dojčiacich prasníc požadovanú kondíciu a dobrý zdravotný stav.

Podarilo sa tieto ciele naplniť? Na to sme sa po ročnej prevádzke spýtali vedúceho živočíšnej výroby, pána Pavla Vicenca.

Výhoda pre ošetrovateľov

„Naše očakávania sa stopercentne naplnili, prostredníctvom novej technológie s vyspelou elektronikou sme predovšetkým eliminovali

ľudský faktor,“ zdôrazňuje Pavel Vicenec. „Ručné pridávanie či uberanie množstva krmiva si obsluha často uľahčovala, stávalo sa, že prasnice zostali na určitom množstve kŕmnej zmesi dlhšiu dobu ako by podľa kŕmnej krivky mali byť.

Pôvodne musel ošetrovateľ čakať v pôrodni do pol piatej odpoľudnia, kedy prasnice dostávali poslednú dávku z troch denných dávok, dnes si o ne samé povedia ešte o ôsmej večer. Pričom ošetrovateľ, keď má hotovo, môže odísť o druhej popoludní. Podľa prvých skúseností si prasnice veľmi rýchlo zvykli na voľné pohybové senzory, samé si určujú, či si dajú ďalšiu porciu alebo nie. Výrazne sa tiež eliminovali zbytky krmiva v žlaboch, čo sa odráža v priaznivejšej ekonomike chovu.

Prínosy pre prasnice

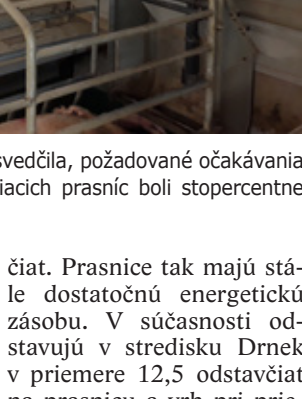
Pri pôvodnej kŕmnej technológii boli prasnice po

Technológia MamaDos sa veľmi osvedčila, požadované očakávania týkajúce sa ošetrovateľov a dojčiacich prasníc boli stopercentne naplnené.

odstave značne vychudnuté, čo sa negatívne odrazilo pri ruji a inseminácii. Po zavedení technológie MamaDos tomu tak nie je. Výška tuku, ktorá sa meria u prasníc od roku 2017, sa v priemere zvýšila z necelých 13 mm na 15 mm a viac, a to pri rovnakom počte odstav-

čiat. Prasnice tak majú stále dostatočnú energetickú zásobu. V súčasnosti odstavujú v stredisku Drnek v priemere 12,5 odstavičiat na prasnica a vrh pri priemernej výške tuku u prasníc 15,34 mm, čo sa podľa vedúceho živočíšnej výroby prejavuje v ideálnych pod-

Nová technológia od firmy Schauer je v stredisku Drnek v pôrodni prasníc vo všetkých pôrodných boxoch.

Pokračovanie na 31. strane

S vekom prasiatok sa dojčiacim prasniciam automaticky zvyšuje počet kŕmení a množstvo krmiva

zmes doplnil. Staré objemové dávkovače sme odmontovali a nahradili novou priehľadnou spádovou trúbkou s elektrickým šnekom a pohyblivým senzorom. Systém MamaDos je na všetkých 54 pôrodných miestach.

Vyspelá technológia

Pôvodnú technológiu v pôrodni doplnil elektrický poháňaný šnek, spádová trúbka s kapacitou dávky na jedno kŕmenie asi 2,5 kg, mechanický senzor v žlaboch a samozrejme elektronika. Vznikol tak inteligentný dávkovač riadený počítačom Topo, ktorý obsluhuje aj dve kŕmne stanice Compident pre prasnice prasnice. Systém je doplnený o NFC technológiu pre okamžitú kontrolu kŕmneho miesta pomocou aplikácie na mobilnom telefóne Schauer Smart Control.

A ako zariadenie v pôrodni funguje? Po pôrode sú dojčiacie prasnice kŕmené len dvakrát denne od

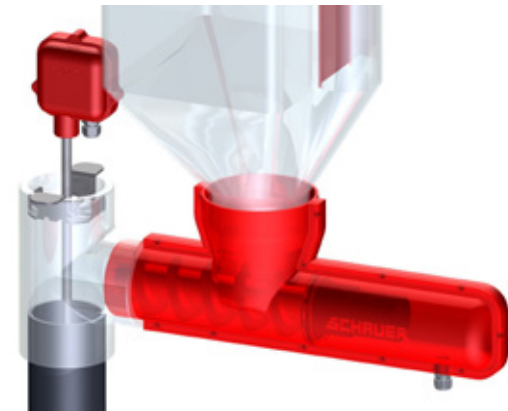
VLADISLAV FUKA
FOTO – ARCHÍV

Potvrdené prínosy technológie MamaDos

Dokončenie z 30. strany

Jednoduchá kontrola a údržba

Moderná technológia MamaDos signalizuje ošetrovateľom nie len dennú spotrebu krmiva každej prasnice, ale aj spotrebované množstvo behom jedného kŕmenia, a to sedem dní späť. Chovateľovi však poskytuje ešte jednu informáciu, a to elektrický odpor elektromotorov, ktorý poháňa dávkovací šnek. Správny odpor je označovaný zelenou farbou, šnek vtedy správne pracuje a prasnica dostáva krmivo. Pokiaľ odpor prekročí určitú hranicu, je označovaný červenou farbou. Obsluha je

Kontrola a údržba zariadenia MamaDos je veľmi jednoduchá.

tak upozornená na problém v dávkovaní a je potrebné skontrolovať šnek, prípadne ho vyčistiť. Kontrola je jednoduchá a stopercent-

kŕmne stanice Compident, ideálnu výživu dojčiacich prasníc umožňuje technológia MamaDos napojená na pôvodný počítač kŕmnych staníc,“ vysvetľuje záverom Pavel Vicenec. „Po ročnej prevádzke môžem potvrdiť, že systém MamaDos zaručuje jednodušiu a rýchlejšiu regeneráciu prasníc po odstave prasiat nevyhnutnú pre nový reprodukčný cyklus, pritom je naprosto spoľahlivý.“

Rýchla návratnosť

Celková investícia do systému MamaDos vyšla na 860-tisíc českých korún. Návratnosť možno spočítať pomocou mliečnosti pras-

níc, respektive hmotnosti prasiatok v dobe odstavu. Pred investíciou mali odstavičiat priemernú hmotnosť 8 kg, teraz majú 9 kg. Pri ročnej produkcii 5 100 prasiatok ide o prírastok 5 100 kg, čo pri podnikovej

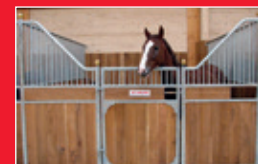
cene 120 Kč/kg prírastku prasiatok v dobe odstavu predstavuje 612-tisíc Kč. MamaDos však zlepšil i ruju prasníc a ich plodnosť, čo sa ale nedá presne ekonomicky vyčíslieť.

VLADISLAV FUKA
FOTO – ARCHÍV

Inovačná maštalná technika

...pre chov ošípaných, HD a koní

SCHAUER, spol. s r.o.
949 01 Nitra, Priemyselná 4
Tel.: +421/37/79 12 101
www.schauer.sk

SCHAUER
PERFECT FARMING SYSTEMS

V každej zo šiestich sekcií s deviatimi pôrodnými boxami ovláda kŕmenie MamaDos jeden ovládač Schauer

Prasiatka majú pri odstave v priemere o jeden kilogram väčšiu hmotnosť ako pri pôvodnej technológii